

SVENSK FÖRFATTNINGSSAMLING

1964 · Nr 163—218

Utkom från trycket den 5 juni 1964

Nr 163

L a g

om införande av brottsbalken;

given Stockholms slott den 20 mars 1964.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götes och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna som följer.

1 §.

Den av riksdagen år 1962 antagna och den 21 december samma år (nr 700) utfärdade brottsbalken skall jämte vad nedan stadgas träda i kraft den 1 januari 1965; dock må dessförinnan bestämmelser meddelas av Konungen enligt vad i balken och denna lag är för vissa fall stadgat.

2 §.

Genom brottsbalken upphävas med den begränsning som följer av vad här nedan stadgas

strafflagen den 16 februari 1864 med undantag av 6 kap. 1—7 §§;

3 § förordningen den 16 november 1841 (nr 58) emot fylleri och dryckenskap;

lagen den 22 april 1927 (nr 110) om tillsyn över dem, som utskrivits på prov från förvaring eller internering i säkerhetsanstalt;

lagen den 24 september 1931 (nr 328) med vissa bestämmelser om bötesstraff utom strafflagens område (särskild böteslag);

lagen den 15 juni 1935 (nr 343) om ungdomsfängelse;

lagen den 18 juni 1937 (nr 461) om förvaring och internering i säkerhetsanstalt;

lagen den 22 juni 1939 (nr 314) om villkorlig dom;

lagen den 18 september 1943 (nr 691) om villkorlig frigivning;

lagen den 20 april 1951 (nr 175) med vissa bestämmelser om böter och vite; samt

lagen den 30 december 1952 (nr 789) med vissa bestämmelser om påföljd för brott av underårig;

så ock vad i övrigt finnes i lag eller författning eller i reglemente, instruktion eller annan särskild föreskrift stridande mot bestämmelserna i brottsbalken eller denna lag.

3 §.

Förekommer i lag eller författning hänvisning till eller avses eljest däri lagrum, som ersatts genom bestämmelse i brottsbalken eller denna lag, skall den bestämmelsen i stället tillämpas.

¹ Prop. 1964: 10; L'U 3; Rskr 79.

* 115—618900. Svensk författningssamling 1964, Nr 163—218

4 §.

Är i lag eller författning för brott stadgat fängelse utan angivande av längsta tid därför, må fängelse ej ådömas på längre tid än ett år.

Till straffarbete må ej vidare dömas; i stället dömes till fängelse på tid som är stadgad för straffarbete. Vad nu sagts skall dock ej äga tillämpning i mål, vari domstol före den 1 januari 1965 dömt till straffarbete.

5 §.

Ingen må dömas för gärning, för vilken ej var stadgat straff när den begicks.

Straff skall bestämmas efter den lag som gällde när gärningen företogs. Gäller annan lag när dom meddelas, skall den lagen tillämpas, om den leder till frihet från straff eller till lindrigare straff; vad nu är sagt skall dock ej gälla, när fråga är om gärning som under viss tid varit straffbelagd på grund av då rådande särskilda förhållanden.

Beträffande ådömande av annan påföljd för brott än straff skall vad i brottsbalken stadgas äga tillämpning även å gärning som begåtts före den 1 januari 1965; dock må i sådant fall för gärning, som någon begått under inflytande av sinnesbeskaffenhet som avses i 5 kap. 5 § strafflagen, ej tillämpas annan påföljd än överlämnande till särskild vård.

Vad i 36 kap. 1, 2, 4 och 5 §§ brottsbalken stadgas skall äga tillämpning jämväl när fråga är om gärning, för vilken straff jämlikt andra stycket skall bestämmas enligt äldre lag.

6 §.

Vid bedömning enligt brottsbalken skall vad i 26 kap. 3 § stadgas om återfall i brott tillämpas utan hinder av att det förra brottet bedömts efter äldre lag.

I annat mål än sådant, som av första domstol avgjorts före den 1 januari 1965, skola bestämmelserna i 34 kap. brottsbalken, med iakttagande av vad i 9—11 §§ denna lag sägs, tillämpas jämväl när fråga är om brott, som begåtts före sagda dag.

7 §.

Aklagares befogenhet att tala å brott skall bedömas efter den lag som gäller när åtal väckes. Bedömningen skall dock alltid ske efter äldre lag, om när handlingen företogs brottet var undantaget från allmänt åtal eller för sådant åtal var stadgat särskilt villkor och bestämmelsen härom icke upptagits i den nya lagen.

8 §.

Förekomma till verkställighet på en gång dom, varigenom någon dömts till straffarbete på viss tid, och annan dom, meddelad före den 1 januari 1965, enligt vilken han har att undergå fängelse, skall fortfarande tillämpas vad i 4 kap. 5 § andra stycket och 6 § första stycket strafflagen sägs.

9 §.

Vad i brottsbalken stadgas om fängelse skall, med de undantag som angivas nedan, i tillämpliga delar gälla i fråga om straffarbete och beträffande fängelse som ådömts före balkens ikraftträdande.

1. Vid prövning av fråga om villkorlig frigivning från gemensamt straff, som bestämts jämlikt 4 kap. 3 § strafflagen, skall alljämt iakttagas vad i 1 § andra stycket, 14 § andra stycket och 20 § första stycket lagen om villkorlig frigivning sägs.

2. I fråga om den som vid brottsbalkens ikraftträdande är villkorligt frigiven från straffarbete eller fängelse skall beträffande prövotidens längd och

innehållet i honom meddelade särskilda föreskrifter alltjämt tillämpas vad därom stadgas i lagen om villkorlig frigivning. Vid tillämpning av 26 kap. 18 § brottsbalken må, såvitt avser förhållande som hänför sig till tiden före balkens ikraftträdande, ej föreläggas vite. Ej heller må den som på grund av sådant förhållande omhändertages jämligt 26 kap. 22 § brottsbalken kvarhållas längre än en vecka.

3. I fråga om bortfallande av straffarbete eller av fängelse, som ådömts före brottsbalkens ikraftträdande, skall gälla vad i 5 kap. 20 och 22 §§ strafflagen stadgas; i stället för tid som där sägs skall dock för bortfallande av straffarbete på kortare tid än sex månader gälla en tid av fem år.

10 §.

Lagen om villkorlig dom skall med nedan angivna avvikelser alltjämt äga tillämpning i fall då villkorlig dom enligt 1 § nämnda lag meddelats före brottsbalkens ikraftträdande.

1. Vad i lagen om villkorlig dom sägs om övervakningsdomstol skall i stället gälla övervakningsnämnd varom förmåles i 37 kap. 1 § brottsbalken; dock skall fråga om förverkande av villkorligt anstånd alltid avgöras av domstol. Beträffande övervakningsnämnds och domstols handläggning och beslut i ärenden enligt lagen om villkorlig dom skola bestämmelserna i 37 och 38 kap. brottsbalken äga motsvarande tillämpning. Övervakningsnämnd må icke finnas tillsatt jämligt 25 § lagen om villkorlig dom efter det att brottsbalken trätt i kraft.

2. Finnes den som erhållit villkorligt anstånd hava begått annat brott skall, i stället för vad i 13 § 1 mom. lagen om villkorlig dom sägs, gälla att rätten må döma särskilt till påföljd för detta brott eller förklara anståndet förverkat och, med undanröjande av vad som må hava bestämts om straff, döma till påföljd för det brott som avsågs med den villkorliga domen och det nya brottet eller ock, om brottet begåtts före prøvotidens början, utan att bestämma annan påföljd förordna att anståndet skall avse jämväl ådömande av straff för detta brott. I fall som nu avses skola bestämmelserna i 14 och 16 §§ lagen om villkorlig dom äga motsvarande tillämpning.

3. Förklaras villkorligt anstånd förverkat, må rätten, jämväl i annat fall än som avses ovan under 2, under förutsättningar som angivas i 28—31 kap. brottsbalken döma till skyddstillsyn, ungdomsfängelse eller internering eller förordna om överlämnande till särskild vård att träda i stället för straff för det brott som avsågs med den villkorliga domen.

4. Vad i 34 kap. 11, 12 och 13 §§ brottsbalken stadgas om att vissa påföljder skola träda i stället för villkorlig dom skall jämväl avse villkorlig dom enligt 1 § lagen om villkorlig dom och straff som utsatts i domen.

11 §.

Beträffande ungdomsfängelse, ådömt enligt äldre lag, skall i tillämpliga delar gälla vad i brottsbalken stadgas om ungdomsfängelse och beträffande förvaring eller internering i säkerhetsanstalt vad i balken är stadgat om internering, varvid utskrivning på prov skall anses såsom vård utom anstalt. Vid tillämpning av 29 kap. 8 § och 30 kap. 11 § brottsbalken må, såvitt avser förhållande som hänför sig till tiden före balkens ikraftträdande, ej föreläggas vite. Beträffande den, som vid balkens ikraftträdande undergår ungdomsfängelse, må icke meddelas föreskrift enligt 34 kap. 8 § andra stycket brottsbalken om tid för vård i anstalt, när fråga är om brott som begåtts före balkens ikraftträdande. I fråga om den som undergår förvaring eller internering i säkerhetsanstalt och för vilken minsta tiden för påföljden gått

till ända skall tid, varom stadgas i 30 kap. 8 § brottsbalken, räknas från dagen för balkens ikraftträdande.

12 §.

För brott som begåtts före den 1 januari 1965 må, även om hinder ej möter till följd av vad i 35 kap. brottsbalken sägs, påföljd ej ådömas, om straff skulle vara att anse som förfallet vid bedömning efter lag som gällde då brottet begicks.

Vad i 36 kap. 10 § brottsbalken stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande beslut, som meddelats angående förverkande eller annan åtgärd enligt 2 kap. 16 eller 17 § strafflagen.

13 §.

Vad i lag eller författning är föreskrivet om särskild rättsverkan av att straffarbete kan följa å brott skall tillämpas, när fråga är om brott varå kan följa fängelse i mer än ett år. Stadgande om särskild rättsverkan av att någon dömes till straffarbete skall äga tillämpning, när fängelse i minst sex månader ådömes.

14 §.

Följande lagrum skola alltjämt äga tillämpning i deras lydelse vid brottsbalkens ikraftträdande:

16 § 1 och 6 punkterna förordningen den 16 februari 1864 (nr 11 s. 101) om nya strafflagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall;

1 punkten övergångsbestämmelserna till lagen den 3 juni 1938 (nr 251) om ändring i vissa delar av strafflagen;

3 punkten övergångsbestämmelserna till lagen den 12 juni 1942 (nr 378) om ändring i vissa delar av strafflagen; ävensom

4 § a) samt 5 och 7 §§ lagen den 30 juni 1948 (nr 451) angående införande av lagen om ändring i strafflagen m. m.

15 §.

Konungen äger förordna, att befältningshavare vid skyddsförening må fullgöra uppgift som enligt brottsbalken eller annan lag ankommer på skyddskonsulent.

16 §.

Vad i 26 kap. 9 § första stycket brottsbalken stadgas om att fråga angående fakultativ villkorlig frigivning prövas av övervakningsnämnd skall icke äga tillämpning i den mån Konungen så förordnar. I fråga om prövningen av fakultativ villkorlig frigivning av dömda, vilka omfattas av förordnande som nu avses, skall gälla följande.

1. Beslut om fakultativ villkorlig frigivning meddelas av den kriminalvårdsnämnd varom förmäles i 37 kap. 3 § brottsbalken.

2. Finner den övervakningsnämnd, till vars verksamhetsområde fångvårdsanstalten hör, att den dömda hör frigivas eller gör han själv ansökan därom, skall övervakningsnämnden med eget yttrande hänskjuta frågan till kriminalvårdsnämndens prövning.

3. Kriminalvårdsnämnden äger besluta, att övervakning icke skall äga rum vid frigivningen. Skall den frigivne stå under övervakning, må kriminalvårdsnämnden förordna övervakare och meddela föreskrift enligt 26 kap. 15 § brottsbalken.

4. I fråga om kriminalvårdsnämndens och övervakningsnämnds handläggning av ärende som nu avses skall vad i 37 kap. 5, 6 och 11 §§ brottsbalken stadgas äga tillämpning.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 20 mars 1964.

GUSTAF ADOLF

(L. S.)

(Justitiedepartementet)

HERMAN KLING

